

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Helyben:	Vidéken:	Dr. HEGEDŰS LORÁNT.	DEBRECZEN,
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.		Kiadók és laptulajdonosok:	Piacz-utca 49. szám.
Negyedévre 3 " Negyedévre 4 " 50 "		HOFFMANN és KRONOVITZ.	

Kenézy Gyula dr. ünneplése.

Az orvos- és gyógyszerész-egyesület disz-
közgyűlése.

A debreceni Orvos és Gyógyszerész Egyesület ma közgyűlést tartott a városháza közgyűlési termében abból az alkalomból, hogy a király *Kenézy Gyula* drt, az egyesület elnökét az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki. Ez a diszközgyűlés és az a mód, a mellyel az orvosi kar ünnepelte *Kenézy Gyulát*, egyik impozáns és igen szép megnyilatkozása volt annak az általános tiszteletnek, becsülésnek és szeretetnek, amelyben az ünnepezt személye városzerte áll. Az orvosok ünneplése annyival értékesebb volt, mert abban nemcsak az emberek érzése, hanem az az elismerés is kifejezést nyert, amellyel a szakemberek egyik tudós társukat körülveszik.

A diszközgyűlésen az üdvözlő beszédet *Tüdös Kálmán dr.* mondta. A gyönyörű, tartalmas beszédben a főorvos rámutatott arra, hogy mi az orvos, milyennek kell lennie s hogy ez orvost az ünnepezt személyében látja. Hogy pedig e szavakkal a diszközgyűlés résztvevői mennyire egyetértettek, mutatta a szavak után felzúgó éljenzés és taps.

A diszközgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Az ünnepi diszközgyűlés.

Este hat órakor nyitotta meg a diszközgyűlést *Csikos Sándor dr.* kórházi főorvos, a ki üdvözölte az egyesület tagjait és a megjelent vendégeket, akiknek soraiban ott volt *Baltazár Dezső dr.* püspök, *Kovács József* polgármester, a városi tanács, a törvényhatósági bizottság, a kollégium tanári karának és igen sok egyesületnek tagjai.

A megnyitó után felkérte az elnök *Popper Alajos drt*, *Ujfalussy József drt* és *Muraközy Lászlót*, hogy hívják meg a diszközgyűlésre *Kenézy Gyula drt*.

A küldöttség átkísérte az ünnepezt a közgyűlés termébe, ahol percekig tartó éljenzéssel és tappsal fogadta a belépő *Kenézy Gyula drt*, aki elfoglalta az elnöki széket, a hol *Csikos Sándor* üdvözölte pár szóval a magas kitüntetésért, majd felkérte *Tüdös Kálmán drt*, hogy az ünnepi beszédet mondja el.

Tüdös Kálmán dr. üdvözlő beszéde.

Tüdös Kálmán dr. főorvos erre a következő tartalmas, szép üdvözlő beszédet mondta el:

Mélyen tisztelt és szeretett Elnökünk!

A debreceni orvos-gyógyszerész egyesület választmánya, mikor elhatározta, hogy legfelsőbb helyről jött kitüntetésed alkalmából diszközgyűlést tart és azon üdvözléssel engem bizott meg, nem csekély feladat elé állított. Annyira ismeretekes itt mindenki előtt a Te érdemeid, annyira összeforrott a

Te egyéniséged ennek a városnak minden kulturtörekvésével és annyira idegen Te tőled minden nyilvános ünneplés, hogy az ünnepi szónoknak zavarba kell jönni a fölött, hogy beszéde folyamán veled foglalkozva, se általánosan ismert dolgokat ne emleghessen, sem pedig üres közhelyek által gyöngédebb érzésedet ne sértse.

Mindamellett a legnagyobb és legőszintébb örömmel fogadtam ezt a megbízást, melyet — megvallom — magam is kerestem volna, ha azt különben rám nem ruházzák. Mert az én örömöm a felett, hogy Téged üdvözölhetlek, nem kisebb, mint a Tied lehet a fölött, hogy ez a kitüntetés részedül jutott. Módot nyujt ez nekem arra, hogy legalább egy részt elmondjam annak, ami a szívemen fekszik.

Nem foglak itt hosszasan szembe dicsérni, hanem egyszerűen kifejezem mindnyájunk igaz örömét és meglepedését azon, hogy megkaptad azt a legfelsőbb elismerést, melyet éveken át folytatott becsületos törekvéseiddel, tiszta elméd és emberszerető szived soha nem lankadó munkájával régen kiérdemeltél. Azt az elismerést, mely Téged előttiünk az eddiginél sem nagyobbá, sem kedveltebbé nem tehet, hanem a melyről tudjuk, hogy ezuttal igazán méltó embert díszít.

Engedd meg azért Te és engedjék meg azok, akik tiszteletedre itt összegyűltek, hogy félre téve a diszszónoklatok szokásos formáit, hadd foglalkozzam ez alkalommal röviden egy olyan kérdéssel, mely mindnyájunkat közvetlenül érint, a nem orvosokat is bizonyára érdekli és a melynek megvilágítása a Te egyéniségeddel szoros összefüggésben áll. Hadd mondjak el egyet-mást az orvos helyzetéről a társadalomban.

(Az orvos és a társadalom.)

A hajdankor orvosa rabszolga volt. A hatalmasok tartották, adták, vették őket. — Kötelességük volt uraikat bajaikból meggyógyítani, alkalmilag ki is szolgálni. Jutalmuk néha felszabadítás, többször azonban, kivált, ha nem sikerült a kura, börtön, verés, sőt halál is volt. A középkerban a papság foglalkozott gyógyítással, mert észrevette, hogy hatalmát és befolyását fokozhatja azáltal, ha az uralkodó osztálynak nemcsak lelki vigasszal áll szolgálatára, hanem fizikai szenvedéseit is segíteni tud. Mindezek az emberek uraiknál magasabb értelmi színvonalon állván, mindenféle furfangos eszközökhöz és műveletekhez folyamodtak, hogy befolyást és érvényesülést biztosítsanak maguknak. Ilyenformán a varázslat, csillagjósolás, ördögűzés és más hasonló szélhámosságok mindennapi eszközeik között foglaltak helyet.

Később a gyógyítás mestersége valóságos iparüzletté változott. Borbély és orvos majdnem azonos fogalmakká lettek. Fölöttük állottak az egyetemet végzett doktorok, kiknek tudása tisztán empirikus volt és minden természettudományi alapot nélkülözött. Vakmerő tudatlanságukban valósággal garázdálkodtak ezek az emberek hiszékenységének és együgyűségének rovására. Ilyenek voltak a Molière kigunyolt orvosai.

Ilyenforma volt az orvosok helyzete egész a mult század elejéig, sőt középig is. Megvetés, lenézés, kigunyolás volt osztályrészük azon társadalom részéről, mely még

ő náluk is tudatlanabb volt. Hozzá tehetjük, nem egészen méltatlanul.

Előre kellett ezeket bocsátanom, hogy megérthessük a mai orvos helyzetét, mert a jelen mindig összefüggésben áll a multtal. Épen az orvosi tudomány tanítja a terhelt-ség jelentőségét. Amilyen fontos ez az egyes ember, épen olyan fontos a társadalom életében. Amelyik társadalom évszázadokon át megvetésben részesített egy emberi osztályt, nem fognak annak ivadékal sem sokkal nagyobb tiszteletet tanusítani azon osztály későbbi képviselői iránt. Az apáról fiúra átörökölt öntudatlan eszmék tovább élnek a leszármazottakban éppen úgy, mint valamely toxikus anyag. És nemzedékek szükségesek ezek elpusztulásához vagy módosulásához. Szóval a mai ember nem tudta még elfelejteni, hogy az orvos valamikor közönséges világcsaló kuruzsló volt. Azt hiszi, hogy ma is csak az a célja, hogy a saját hasznáért ámitson. Pedig ma már az orvosok nagy többsége az emberi haladás és kultura lelkes, önzetlen harcosai. És ha akadnak is olyanok, akik az orvosi foglalkozást csupán üzletnek tekintik s embertársaik betegségét, bajait zsarolásra használják fel, az ilyeneket magok az orvosok vetik meg legjobban. És ne mondja senki, hogy ez a megvetés az irigység szülötte. Nem irigykedik az ilyenre egyik orvos sem, mint ahogy nem irigykedik az egészséges szegény ember a nyomorék gazdagra.

(A kultura harcosai.)

A mai orvos, amint említettem, az emberi haladás és kultura leglelkesebb harcosa. Ez pedig nem dicséret az orvosi karra, mert a dolgok természetes fejlődéséből önként következik.

Mert a mai orvostudomány alig tekintet több multa vissza egy fél évszázadnál. Csak a mult század közepe táján vette kezdetét az élő szervezetek tudományos vizsgálata. Szükséges volt előbb a fizikának, chemiának, továbbá az anatómiának és élettannak oda fejlődni, hogy az emberi szervezet is tudományos eszközökkel, tudományos módon vizsgálható legyen, hogy a benne lefolyó élettünetemények törvényei kikutathatók, az előnyösen vagy kártékonyan ható külső tényezők megállapíthatók, röviden: a mai orvosi tudomány alapjai lerakhatók legyenek.

Ez a munka ma is folyik és folyni fog az idők végtelenségéig. Mert minél több új ismeret lesz közkinccsév a tudománynak, annál nagyobb az addig nem is sejtett ismeretlenek, a megoldandó kérdések száma. — Gondoljunk csak példának okáért a tuberkulózis bacillusára. Mikor Koch Róbert ezt elkülönítette s mikor még sokan azt hitték, hogy ennek semmi köze a tüdővészhez, már részben ott voltak, részben egymásután merültek fel a következő kérdések. Ha csakugyan a Koch-bacillus okozza a tüdővést, mi módon teszi ezt? Hogyan jut a szervezetbe? Van-e emennek valami védekező módja a bejutott ellenséggel szemben? Vannak-e a szervezetnek saját antitoxinjai, vagy csak akkor képződnek ezek, ha a bacillus már bejutott? Lehetséges-e képződésüket előmozdítani és mi módon? Elpusztíthatók-e valamiképen a bejutott bacillusok és ha igen, nem származik-e így még nagyobb veszedelem a szervezetre? Azután, hogy a kép-

zöld immuntestek milyen fizikai, vegyi és biológiai sajátosságokkal bírnak, milyen az állandóságuk? Mi a különbség közöttük, ha az emberi vagy más élő szervezetben, vagy ha a laboratórium kémcsövében állítatnak elő? Továbbá: micsoda feltételek mellett okozzák a tüdővész? Ázonos-e a fertőzés a betegséggel és ha nem, mi kell még hozzá, hogy a betegség tényleg beálljon? Mi az oka, hogy az emberek milliói gümőkórosak és mégsem betegek, míg mások elpusztulnak és ismét mások félegészséggel hosszú éveken át tartalmas életet folytatnak, produktív munkát végeznek? Azután felmerülnek a tuberkulózissal kapcsolatos társadalmi jellegű kérdések oly óriási számban, hogy azok még megközelítőleg sem sorolhatók itt fel. És ez csak egy példa volt. Lehetne idézni számtalanat.

Minden egyes betegségi esetről a kérdések egész raja merül fel, melyekkel az orvosnak foglalkozni kell, mert ott állanak előtte és sürgetik a megoldást. A megoldás pedig összefügg az ember, a társadalom minden életnyilvánulásával.

Látjuk a keresetre már képtelen, 30-40 éves tüdőbeteg családapát, amint sötét, levegőtelen, szűk lakásában tehetetlenül lekszik és szenved. Körülötte egy sereg kisebb-nagyobb gyermek, rongyos ruhában, kiévezve, a fertőzésnek állandóan kitéve, minden gondozás nélkül, mert az anyjok távol van, hogy néhány garast keressen, ha még tud. Ez a család alig pár év előtt tiszta, csinos, két szobában lakott, egy kis félretett pénzzel is rendelkezett, mikor a munkás családapa gyengélkedni kezdett. Igyekező ember lévén, tovább is munkába járt. Mikor már nem bírta, orvosi tanácsra bement egy szanatóriumba. Értelmes ember volt, nem sajnálta rá a pénzt. Még biztonság okáért üdülni is elment a hegyek közé és állítólag gyógyulva, de már pénz nélkül került haza. Újra munkához látott és néhány hónap alatt megint odajutott, ahol azelőtt volt. De már nem telt se szanatóriumra, se üdülésre, keresete megszűnt és most nyomorog ő maga, nyomorog a családja. Mi lesz belőlük?

Látjuk az erőteljes munkást, aki egy véletlen megcsuszás vagy akár egy kis mámor következtében leesik az állásról, kezét, lábát törli, vagy agyarázkódást kap, örökre béna lesz vagy hülye. Látjuk az elkényeztetett, többszörösen terhelt úri gyermeket, aki testi és szellemi gyengesége miatt minden komoly tanulás nélkül nyeri el a magasabb kvalifikációkat és az, aki maga is vezetésre szorult, vezető alakja lesz a társadalomnak. Látjuk a gyermekágyi lázban elpusztuló fiatal életerős családanyát, akit a napszámra járó szegény és tudatlan baba megfertőzött. Látjuk az iskolás gyermeket, akit tanítás ürügye alatt éveken át dajkamesékkel tartanak, ez által különben is túlélnék fantáziáját betegséggé feleltetik, úgy, hogy mire megnő, képtelen egy egészséges gondolat termelésére. És látjuk napról-napra számtalan változatban az emberi nyomort, azt a mérhetetlen szenvedéstömeget, ami bennünket állandóan körülvesz, aminek az enyhítése a mi feladatunk. Megismerjük, hogy mind e rengeteg szenvedésnek egyetlen végső oka az emberek értelmi elmaradottsága, szellemi és anyagi szegénysége. Mindezek a dolgok ellenállhatatlan erővel kényszerítik az orvost arra, hogy velők foglalkozzék és lankadatlan igyekezettel keresse az utat módot mindenütt és minden alkalommal a kultúra, a felvilágosítás terjesztésére ami egyértelmű az emberi élet jobbá, szebbé tételével.

Az elmondottak szerintem okai annak, hogy az orvosok legnagyobb része, az említett nyomorékok százanó kis csapatának kivételével, valóságos apostola a kultúrának mindenütt. És az említett viszonyok az okai annak is, hogy az emberek nagy tömege nem hajlandó ezt elismerni.

A köztudat még nem képes különbséget tenni a kuruzsló és a mai művelt, tanult orvos, az emberbarát között. Még mindig azt hiszi, hogy az orvos nem való egyébre, mint hogy bajában, betegségében segítsen rajta, amiért aztán megfizetnek olyanformán, mint egy ökört a vásárban, vagy mint a cipőtalpalásért. Nem veszi figyelembe, hogy az a

sok mindenféle behatás, melyek között az orvos működik, szükségképpen oda vezet, hogy tisztábban látja a társadalmi bajok eredetét, mint más és jobban felismerheti a segítség utait, mint azok, akik e bajokról olvan közvetlen tapasztalattal nem bírnak. Nem veszi figyelembe, hogy az orvost már ezek a körülmények is magasabb, ideális célok szolgálataiba állították.

(Az orvos a közügyekben.)

Mindebből világos, hogy az orvost úgy tanulmányai, mint későbbi tapasztalatai kényszerítő erővel ösztönzik arra, hogy a társadalom életével, más szóval: a közügyekkel állandóan foglalkozzék. De ez a tevékenysége nagyon meg van nehezítve a többek között két igen fontos körülmény által.

Az egyik az, hogy mikor társadalmi bajok gyógyításáról, vagy kulturális javak megszerzéséről van szó, az orvos rendszerint háttérbe szorul. Még szigorúan egészségügyi jellegű kérdéseknél is legfeljebb ha véleményét kérnek tőle. Néha még ezt sem teszik, de nyilvánosan vezető szerephez jutni semmiképp sem engedik. Azt hiszik talán, hogy nem arra való. Vagy ellenkezőleg, nagyon is arra valónak tartják, de nem merik a hatalmat kezébe adni, mert félnék, hogy radikális nézetei a fennálló társadalmi rend teljes felforgatására vezetnének. Mert az orvos, hailandó lévén a közügyeket is a természetbúvár szemével nézni, itt is mindig a tárgyilagos igazságot fogja keresni, azt az igazságot, melyről csupán az állapítható meg teljes biztossággal, hogy sok magánérdeket sért vagy érint, de amely a mag egészségében rejtve marad a legbuzgóbb kutató előtt is. Már pedig az igazság keresőjét nem igen szeretik azok, akik az igazság birtokában képzelik magukat. Holott legfeljebb a saját külön igazságaik birtokában vannak.

A másik nagy nehézség abban áll, hogy az orvos rendszerint nagyon rá van utalva arra is, hogy a másoké mellett a saját érdekeit se hagyja figyelmen kívül. Fáradsztó, zaklatott munkával kell gondoskodnia arról, hogy neki és családjának egészséges tápláléka, tiszta rendes lakása és megfelelő kulturális ellátása legyen. Többnyire szegényen, sokszor eladósodva kezdi meg azt a pályát, melyen hivatása másokon segíteni már akkor, mikor neki magának is segítségre volna szüksége. El kell fogadnia minden alamizsnát, hogy megélhessen. És jellemző, hogy éppen az orvosok kénytelenek megfelelő szervezkedéssel segíteni magukon. Látjuk itt Magyarországon, hogy a betegségyező pénztárak miképp szípolozzák ki az orvos legiava életerejét, miképp súlyosítják az orvos szabad művészetét napszám munkává, nagy kárára az egész orvosi karnak, de még nagyobb kárára a szenvedő emberiségnek és az egész fejlődésben levő magyar kultúrának.

Bizonyos, hogy az orvos sem lehet minden kivétel nélkül önzetlen apostol. Éppen olyan gyarló, emberi hibákkal, vagy helyesebben emberi tulajdonságokkal felruházott teremtmény ő is, mint bárki más. Céлом, csak az volt, hogy rámutassak arra, miszerint az orvos a társadalom betegségeinek felismeréhez már hivatásánál fogva közelebb áll, mint más, de viszont, ha e betegségek gyógyítását tűzi ki célul, akkor nehezebb a helyzete, mint másoknak.

(A vezér érdemei.)

Mármost ismét hozzád fordulok nagyra-becsült Elnökünk és Kartársunk. Az eddigiekben kimutattam, hogy Téged is csak úgy, mint mást a te orvosi működésed a dolgok természetes törvényszerűségénél fogva vezetett oda, hogy egész életeden át a szenvedők melegsívű és érett tudású segítője, a tudomány lankadatlan szívóssága művelője és e város kulturális életének legkimagaslóbb vezére váljék belőled. Az előadottakban vázoltam azokat a nehézségeket is, melyekkel meg kellett küzdened. Ezek után azt mondhatnák azok, akik hidegen boncoló értelmén kívül más magasabb hatalmat nem ismernek, hogy ilyenformán a Te érdemeid nem érdemek, a Te eredményeid csupán az okszerűségek láncolatának eredményei. Mert mindaz, amit tettél és ahogyan azt megtetted, természeti okok

által determinálva volt a Te egyéniségedben és azokban a körülményekben, melyek között egyéniséged fejlődött, működött. Ezekkel szemben pedig azt kérdelem én, hogy vajjon kisebb lesz-e értéke a nap éltető sugarainak az által, hogy ismerjük e sugarak mibenlétét, vajjon kevesebb szenvedést szüntettél-e meg, ha tudjuk rólad, hogy természeti törvények hatása alatt cselekedtél és vajjon csekélyebb lesz-e az általad mások részére megszerzett és megvalósított kulturális javak értéke az által, ha tudjuk, hogy ezekért nemesen érző szíved idegrendszerednek befolyása alatt dobogott? És kérdezem továbbá, hogy vajjon megfogytokozott-e a Te értéked az által, hogy egész életeden keresztül mindig másoknak juttattad azt, amit szereztél? És kérdezem végül, vajjon vesztette-e a Te munkád az által, hogy nehéz volt végrehajtani?

Éppen az, hogy Te nem kímélve időt és fáradságot, kockáztatva anyagi boldoguládat és egészségedet is, megcselekedted mindazt, amire képességeid determináltak, külön börtet meg Téged azoktól, akik hasonló képességekkel, hasonló körülmények között, idő előtt kifáradva vagy elfáradva tétlenül vesztegettek. Ennélfogva mi ezt a kitiüntetést a Te személyedet illetőleg csak természetesen és magától értendőnek tekintjük. Azonban a közérdek szempontjából látunk benne mást is, azt nevezetesen, hogy mintha az illetékes körök kezdenek az orvos: valamivel többre nézni, mint ezideig tették. Persze még nem vagyunk ott, ahol Anglia. Mert Londonban szeptember 29-én egy orvost Sir Thomas Crosbyt választották meg Lord Major-rá. — Ilyesmi minálunk még nehezen menne. De úgy látszik, meg van törve a jég. Azért most, mikor a legfelsőbb helyről jött elismerés alkalmából minden rendű és rangú emberek zárandokolnak Hozzád, részt kértünk az ünnepségből mi is, a Te közkatonáid és agyunk teljes megértésével, szívünk egész melegével üdvözlünk Tégedet, aki élő példa gyanánt világitasz előttünk, mert megtetted a legnagyobb dolgot, mit ember megtehet: „Tejesítetted a kötelességedet!”

(Kenézy Gyula dr. válasza.)

A tapssal, éljenzéssel fogadott beszédre a lelkesedés lecsillapultával Kenézy Gyula dr. a következőkben válaszolt:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A legutóbbi napok alatt az elismerésnek, jóindulatnak, ragaszkodásnak nem remélt jeleivel halmoztak el és most tapasztalom, hogy ezek igen nagy kedélyizgalomba sodorják az embert s egynehány régi kedves emlék felidézése testi-lelki fáradságot okozott. Ezért engedjék meg, hogy érzéseimtől messze elmaradozó kifejezéssel mondjak köszönetet, sőt a szavakat se válogassam. — Szerettem volna, ha nem lett volna ünnepség, mert az ünnep komolysága eltávolítja s nem hozza közelebb az embereket.

Az ünnepségből látom és vettem, mit kellett volna tennem, mit várnak tőlem. Sok idő kellene ezekhez és nagyobb erő, mint az enyém. A naphoz hasonlított Tüdős dr. ur. De a nap is, ha lejjebb száll, nagyobb lesz ugyan, de fénye, ereje, világossága fogy. — Érzem, hogy az orvosok a nagy közcél érdekében is egymásra vannak utalva, mert a testület kicsisége támasz nélkül van. Meg is van bennünk az összetartás, de nincs időnk, hogy ennek külső jelét is adjuk. Elismerés várása nélkül végezzük testet-lelket ölü munkánkat, amíg bírjuk éjjel és nappal szolgálatban állunk és így ritkán nyilvánulhat meg az összetartás érzése. Most én adtam okot e megnyilvánulásra. Munkáról és érdemeikről nem beszélek. Ultra posse, nemo posse, aki mit tud, bizonyára megteszi, ha pedig valaki nem tesz meg valamit, ez nem akaratától függ, hanem a viszonyoktól. Megvallom jól esik ez az összejövétel, mert min-

dig jól
Tüdős
üvegén
Ser
kül, de
senki j
mert a
ért elis
Ör
ának,
mult er
mely m
tétővé
élvezte
Ezt me
Gyarló
szavak
nektek
rencsés
A
ünnepe
lés, am
Este
királyn
hangzo

A

Tár

A
rek ke
ható fe
válság
tékos
Albert
lapiró

mondá

szóló
Az tag
gyak,
rendes
ben, há
ténni r
egy pá
másik
bináció
Ház el
genki v
nöke v
tól, ho
magam
hangsu
lönben
nálunk
elnök é
léte ala
sek tár
ben a c
Eg
követk

A
oldalón
nökség
tudtáva
dett az
tárgyal
jékozó
sáról a
végső
reállita
meneté
natkoz
a kieg
Berzev

1911. október 11.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

3

dig jól esik, ha barátokkal találkozhatom. Tüdös Kálmán dr. a barát rózsaszínű szemlívégén át nézett engem.

Senki sem dolgozik elszolgáltatás nélkül, de ebből következik, hogy a munkát senki jobban meg nem becsüli, mint mi, mert a munkából élők örülnek, ha a munkáért elismerést adnak.

Örvendek Tüdös barátom szép előadásának, mert az ő előadása harminc éves múlt emlékeit szép patinával vonják be, a mely mint a lemenő nap fénye meleggé, életetővé teszi ez emlékeket. Örvendek, hogy élveztem kartársaim támogatását, szeretetét. Ezt megszolgálni egy emberélet is kevés. Gyarlóság ugyan, hogy szóval fizetek, de ez szakokban a szívem szólal meg. Köszönöm nektek támogatástokat, legyetek sokáig szerencsések és boldogok.

A beszéd után zugó éljenzéssel, tapssal ünnepelte Kenézy Gyula dr.-t a diszközgyűlés, amelyet Csikos Sándor dr. berekesztett.

Este kilenc órakor bankett volt az Angol királynő termében, ahol több lelkes toaszt hangzott el.

Az utolsó kísérlet.

Berzeviczy békét közvetít.

Tárgyalások az obstrukció vezérével.

A politikai körökben a legkülönfélébb hírek keringenek a parlamenti helyzetben várható fejleményekről. Ezek között az elnökválságról szólók ma újabb és pedig nyomatékos cáfolatot nyertek magától Berzeviczy Albert képviselőházi elnöktől, aki egy hírlapíró előtt így nyilatkozott:

— Már igazán nem győzöm cáfolni a lemondásomról szóló híreket. A közvetítésről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak. Az tagadhatatlan, hogy vannak tervek, vágyak, kombinációk a béke és a parlament rendes működésének helyreállítása érdekében, hallottam és is lyet nem egyet, de történni még semmi sem történt. Diskuráltam egy pár szót a helyzetről az ellenzék egyik másik vezetőjével, de az ehhez fűzött kombinációk mind csak találgatások. Elvégre a Ház elnökének is szabad politikáról beszélgetni és az a körülmény, hogy én a Ház elnöke vagyok, nem foszthat meg attól a jótól, hogy politikai kérdésekről alkalmilag magam is ne diskurálhassak. Ismétlem és hangsúlyozom, hogy több nem történt. Különben is, mint minden más országban, ugyanúgy is a parlament leaderje a miniszterelnök és csak természetes, hogy az ő távolléte alatt nem volna helyénvaló olyan kérdések tárgyalásába belebocsátkozni, amelyekben a döntő szó kétségtelenül őt illeti.

Egy fővárosi estilap mai számában a következőket írja:

A képviselőház mai ülése alatt minden oldalon nyilvánvalóvá lett, hogy a Ház elnöksége a kormány, illetve a miniszterelnök tudtával és hozzájárulásával tárgyalást kezdett az ellenzéki pártok vezetőivel. Ennek a tárgyalásnak az a célja, hogy a kormány tájékozódást szerezzen az ellenzék magatartásáról abban az irányban, nem lehetne-e a végső eszközök igénybevétele előtt helyreállítani a parlamenti tanácskozás rendes menetét és esetleg a véderőjavaslatokra vonatkozó politikai kérdésekben is megtalálni a kiegyenlítés útját. Ezért kereste föl ma Berzeviczy Albert elnök Kossuth Ferencet

és ezért kért az elnök tegnap is Justh Gyulától alkalmat a beszélgetésre. Természetesen amíg a miniszterelnök hazajön, Berzeviczy nem tájékoztathatja őt eljárása eredményéről s addig nem történik fordulat sem az egyik, sem a másik irányban.

Andrássy Gyula gróf is benn volt ma a Házban és hosszasan tárgyalt Justh Gyulával, Kossuth Ferencel és Désy Zoltánnal, Tisza István gróf pedig Vojnics Istvánnal tanácskozott bizalmasan. A legnagyobb érdeklődést az keltette, hogy Lukács László pénzügyminiszter közel fél óráig tanácskozott Kabos Ferencel, a Ház alelnökével az egyik jegyzői irodában, bár ez a tanácskozás épenséggel nem volt összefüggésben a kibontakozási hírekkel, mert a miniszter az 1912-iki költségvetés benyújtásának időpontját beszélte meg.

A vízvezeték és a jégpálya.

A jog- és pénzügyi bizottság üléséből.

A jog- és pénzügyi bizottság mai ülésén újból szóba került a vízvezeték munkálatainak kiadása és pedig ama beadvány alapján, amelyet Bernstein, Káldor és Becsey-cég adott be. E nagyfontosságú kérdésen kívül még három nagyfontosságú ügyet tárgyalt a bizottság. Egyik a tezenhetedik millió felvétele, másik a jégpálya, csónakázó tó és fürdő létesítésének kérdése, amelyet a legnagyobb lelkesedéssel határozott el a bizottság, végül a kertészeti telep kérdése.

Az ülés lefolyásáról következő részletes tudósításunk számol be:

A vízvezeték munkálatai.

Körner Adolf tb. főjegyző ismertette a Bernstein, Káldor és Becsey-cég beadványát, amely szerint a cég kijelenti, hogy több munka kikapcsolása mellett is 4 százalék engedménnyel vállalja a munkákat s hogy ez ajánlata őt teszi legolcsóbbá. A tanács és jog- és pénzügyi bizottság az ugyanezen cég által beadott felelőre állást foglalt már s kimondta, hogy miután a város érdekeihez a megtartott pályázat eredménye szerint a Világítási és Vízmű-részvénytársaság ajánlata áll legközelebb a Knuth-cég kikapcsolása esetén, a felelőre állást figyelembe nem veheti. Ajánlja most is, hogy az újabb beadványt — tekintettel arra, hogy a pályázati hirdetmény szerint a városnak bármely csoportját joga van kiemelni, továbbá arra, hogy a beadvány részben utóajánlat, részben az eredetinek módosítása, már pedig a közszállítási szabályzat az utólagos tárgyalás minden nemét tiltja, — figyelembe ne vegye a közgyűlés.

Aczél Géza főmérnök a beadvány számításait ismerteti, amelyek szerint annak figyelembevétele mellett 1,620,549 koronába kerülne a vízvezeték, ami a tanács javaslatával szemben 2792 korona megtakarítást jelent. Ez nem jelent differenciát, a közszállítási szabályrendelet pedig világos s ezért ilyen kis összegért azt megkerülni nem is lehet, nem is szabad.

E felvilágosítások után a bizottság egyhanguan kimondta, hogy a beadvány figyelmen kívül hagyása mellett a közgyűlés a tanács és a jog- és pénzügyi bizottság határozatait hagyja jóvá. Javasolja egyben, hogy a Schnitzel-cég felelőreállítását a vizórák kérdésében utasítsák el.

A jégpálya és uszoda.

Tóth Emil dr. jegyző terjesztette ezután elő a jégpálya ügyét, amelyben Magoss György dr. főjegyző terjedelmes és igen szép javaslatot terjesztett elő. E javaslatot minden részében a legnagyobb egyetértéssel és lelkesedéssel fogadta el a bizottság. Jánosi Zoltán, Révi Nándor dr., Fejér Ferenc dr. és Aczél Géza felszólalásai után a bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy a nagyerdő volt játéktér és esetleg szomszédos területek

felhasználásával a város kétszáz ezer korona, sőt esetleg több költséggel is, létesítsen egy kocsolyapályát, illetve csónakázó tavat és építsen egy uszodát és pedig a drezdai uszoda — hullámfürdő — mintájára. A költségeket pedig a nagy kölesön terhére írják elő.

Színház és művészet.

A színház műsora:

SZERDA: *Utánam*, színmű. (C bérlet.)

CSÜTÖRTÖK: *Sárga liliom*, színmű. (A bérlet.) —

PÉNTEK: *Az ezred apja*, énekes boházat. (B bérlet.)

SZOMBAT: *Az ezred apja*, énekes boházat. (C bérlet.)

VASÁRNAP: Délután *Iglói diákok*, daltánc. Este *Ártatlan Zsuzsi*, operett. Bemutató előadás. (Kis bérlet.)

Utánam. Holnap, szerdán este Henry Bernstein kiváló sikert aratott színműve, az *Utánam* kerül szíre harmadszor, C. bérletben. A szereposztás ugyanaz marad, mint a bemutatón volt.

Sárga liliom. Csütörtökön kerül műsorra a *Sárga liliom* színmű, mely az elmúlt évadban páratlan siker aratott. Vajda Ilonka ezen az estén lép fel először az idén nagyobb szerepben. Thury Elemér szerepét Szilágyi Ernő vette át, Thurzót Zilahy Gyula játssza; nagyobb szerepeket játszanak még Székely Gyula, Falussy, Solti, Kemény, Deésy, Békési, Ligeti és Kelemen. A nagyherceg Bérczy Ernő lesz, aki ezt a szerepet most játssza először.

Az ezred apja. Monegy Leon és J. Durieux kettős énekes boházata pénteken és szombaton kerül ismét műsorra. A mulattató boházat újabb előadásai iránt rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

Az Ártatlan Zsuzsi bemutatója. Az operett-irodalom újabb termékei között a legelső helyet az *Ártatlan Zsuzsi* biztosította magának. A debreceni színházban vasárnap lesz a bemutatója a kétségkívül sláger operettnek, melyben a fiámbemészó és népszerű énekszámok, seriósok és együttesek szép számmal váltakoznak. Az operettet Kassay Károly rendezi nagy ambícióval, a táncokat Garai Mici táncmesternő tanítja be, míg az igazgatóság kiváló gondnal és áldozatkészséggel állítja ki a pompás operettet, melynek sorozatos előadása előreláthatólag állandóan fogja uralni az idei évad műsorát.

Vendégszereplés a Bonbonnierben. — Holnap, szerdán kezdik meg öt napra terjedő vendégszereplésüket dr. Stephány Nándorné és Czobor Ernő kabaret-művészek, a kik úgy a fővárosban, mint a vidéken, ahol eddig felléptek, szenzációs sikert arattak. — Magánszámaikon kívül játszanak egy nagy sikerű tréfát, melynek címe: „A tapasztalatlan ifjú” szerzője Nagy Endre. Szólóműsorukból kiemelendő: 1. Hogy kell viszonyt kötni? 2. Hogy kell viszonyt felbontani? 3. A pókháló özvegy és még számos újonság. Jegyek előre válthatók Antalffy könyvkereskedésében, Piac-utca 44. Esti pénztár nyolc órakor.

Iglói diákok. Az igazgatóság e bájos daltáncot feleleveníti és vasárnap délután műsorra tűzte. Borbély Lili, Falussy István, Bérczy Ernő, Szilágyi és Ligeti játsszák benne a vezető szerepeket. Jegyek az előadásra előre válthatók a színházi pénztárnál.

Kelemen Pál, szintársulatunk tehetséges fiatal bonvivantja több oldalról megnyilvánult felszólításnak engedve, folyó hó közepén francia nyelvű tanfolyamot nyit városunkban. Kelemen, ki több ízben hosszasan időzött Párisban, színészeti tanulmányokat folytatva, már annak idején Kolozsvárt is, mint az ottani Nemzeti Színház tagja, oktató és eredeti módszerével szép sikereket ért el. A tanfolyam megkezdését és helyét pár nap múlva hozzuk a nagyközönség tudomására. Addig is előjegyzéseket elfogad a színházi pénztár. Beiratkozási díj: 4 korona.

Békereménységek.

Az olasz-török háború eseményei.

A konfliktusban álló felek erősen csörtetik kardjukat, mindamellett bizonyosra vehető, hogy rövid idő alatt helyreáll közöttük a béke. A közvetítő szerepét Németország vállalta magára, amelynek fáradozásai a diplomáciai körök számításai szerint célra fognak vezetni.

Mai távirataink itt következnek:

A török háborús-párt.

Konstantinápoly, okt. 10. Abból hogy a török minisztertanács elhatározta az olaszok kiutasítását és hogy Assim bég radikális új törököt neveztek ki külügyminiszternek, a háborús-párt befolyásának növekedését következtetik. Számos mecsetben a hód-sák a háborút hirdetik.

Konstantinápoly, okt. 10. A kormány az olaszokkal kötött összes vétel- és bérleti szerződéseket és koncessziókat megsemmisítette. Az olaszok tulajdonában lévő összes ingatlanok a kormányrendelet következtében visszaháramlottak a vakuf tulajdonába. Ezek az ingatlanok csupán a fővárosban több millió értéket képviselnek.

A törökök Egyiptomban.

Konstantinápoly, okt. 10. A kormány régebbi szerződésekre támaszkodva, azt kérte az angol kormánytól, hogy Egyiptom török katonaságából 12.000 főnyi csapatot átvihessen Tripoliszba. Az angol kormány elutasította ezt a kérést azzal a megokolással, hogy Egyiptom belső rendjének van szüksége a török katonaságra.

Az olasz cenzura.

Róma, október 10. A hadügyminiszterium rendeletet adott ki, hogy további intézkedésig a lapok a hivatalos jelentéseken kívül nem közölhetnek háborús híreket és a postahivataloknak nem szabad ilyen táviratokat a külföldre továbbítani.

A béke reménye.

Konstantinápoly, okt. 10. Carikov orosz nagykövet kijelentette, hogy a *tripoliszi kérdés e hét végéig rendezve lesz.* A nagyhatalmak kedvezően feleltek Törökországnak közvetítés iránt hozzájuk intézett kérésére.

Konstantinápoly, október 10. Diplomáciai körökből jelentik, hogy Törökország valószínűleg *el fogja fogadni Németország közvetítő javaslatát. Azt beszélik, hogy Törökország erősen közeledik a hármasszövetséghez.*

Róma, október 10. Diplomáciai körök meg vannak róla győződve, hogy a nagyhatalmak a porta kérésére, hogy érdekében közbejárjanak, egyhanguan azt felelik, hogy a fenforgó viszonyok között a befajezett tény elismerése az egyetlen út, amelyen megegyezés létrejöhet, azonban a portának gyorsan kell magát elhatároznia a megtorlás politikájáról le kell mondania. Ausztria és Magyarország és Németország nagykövete tegnap alaposan felvilágosították a nagyvezírt a dolgok állásáról.

Tripolisz új alkormányzója.

London, A Reuter-ügynökség jelenti: Chasson pasa, volt tripoliszi polgármestert az olaszok Tripolisz alkormányzójává nevezték ki.

A hágai asszonyok a háború ellen.

Rotterdam, október 10. A hágai asszonyok felhívást intéztek az összes németalföldi asszonyokhoz, hogy irjanak alá egy *Elena* olasz királynéhoz intézett iratot, melyben *tiltakoznak* a Törökország ellen indított háború ellen.

Konstantinápoly, okt. 10. Jahia Imam pretendens 100 ezer embert és Szaid Idrisz pretendens 40 ezer embert ajánlott fel az Olaszország elleni szent háborúra. A nagyvezíri hivatal köszönetet mondott a pretendenseknek és kijelentette, hogy a felajánlott segítségre nincs szükség.

Főhadnagyból közlegény

Egy debreceni urlovás bukása.

Még e hó elején megírtuk ily címen, hogy egy nyiregyházi délceg huszártisztet, a kít Debrecenben is széles körben ismertek, a hadbíróóság lefokozásra ítelt, mert egyik tisztársát oly szavakkal illette, melyek őt a valóságuk esetén tisztí kardbojt viselésére méltatlanná tennék.

Akkor kiméletből elhallgattuk az illető nevét. Most azonban egyik fővárosi esti lap hosszasan foglalkozik a dologgal, a szereplő személyek felemlítésével ismerteti az esetet.

Huszár Zsigmond báró nyiregyházi huszárfőhadnagy egy budapesti éjszakai borozóban sértő nyilatkozatot tett tisztársáról, Gilio Egon huszárfőhadnagyról, aki a 10-ik huszárezred pótkereténél, Radkersburgban szolgál. Huszár több tiszt előtt azt állította Gilióról, hogy asszonyokkal tartatja el magát. A meggyanúsított főhadnagy ellen az ezredparancsnok bírói eljárást indított. Miután Nyiregyháza a kassai hadtesthez tartozik, a kassai hadbíróóság indította meg az eljárást ebben a kényes ügyben és Synew százados-hadbíró biztáka meg e vizsgálattal.

Synew Budapestre jött s itt báró Guttmann Arthurt, ennek feleségét és a Hungária-szálloda több pincéret hallgatta ki Huszár vádjaira vonatkozólag.

Báró Guttmann és a felesége azt vallották, hogy Giliót korrekten embernek tartják, a kivel anyagi összeköttetésben csak annyiban állottak, hogy Gilio lovakat vásárolt részükre. Ezt pedig tudvalevőleg majdnem mindig egyik lovastiszt megteszi.

A pincérek se tudtak kompromittálót mondani és előre lehetett tudni, hogy a vizsgálat báró Huszárra nézve fog kellemetlenül végződni.

Most már Gilio Egonon volt a sor, hogy magának elégtételt vegyen. Az ezredparancsnokság utasítására bírói eljárást rágalalmazója ellen.

Közben Huszárt súlyos idegbajára tekintettel katonai megfigyelő intézetbe internálták. Miután azonban orvosilag konstatálták, hogy Huszár a sértő nyilatkozat megtevésekor teljesen épelméjű volt, a kassai hadbíróóság súlyos ítéletet hozott.

Huszár bárót tisztí rangjától való megfosztásra és hétheti várfogságra ítélte.

A bírói indokolás szerint az ítélet azért olyan súlyos, mert Huszár a vádjait bebizonysítani nem tudta. Már pedig az a katonatiszt, aki bajtársát ilyen alaptalan rágalommal illeti, az nem méltó a tisztí kardbojt viselésére.

HIREK.

— **A képviselőház ülése.** A képviselőház mai ülésének több mint a felerészét névszerinti szavazások foglalták el, a különböző feliratok hova utalása fölött. Déli egy óraker a véderővita folytatására tértek át. Reök Iván (Kossuth-párti) hoszasan beszélt a véderőjavaslat ellen, sürgette a nemzeti szellemnek a hadseregbe való bevitelét s határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kormány ilyen szellemű javaslatot terjesszen elő. Az ülés ezzel délután két óraker véget ért.

— **Papp Elek mandátuma.** A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnök bejelentette, hogy az állandó összeférhetetlenségi bizottság Papp Elek nádudvari képviselő összeférhetlenségi ügyében e hó 24-én délelőtt fél 12 órára tűzte ki a tárgyalást. A bizottság határozata másnap kerül a Ház elé s ugyanezen az ülésen fogja megszűntnek nyilvánítani az elnök Papp Elek mandátumát. A képviselőház elnökének az új választást elrendelő leirata tehát e hó 27—28-ika körül érkezik meg Hajdúvármegye központi választmányához, amely a választás napját nyomban ki fogja tűzni.

— **A tizenhetedik millió.** Kovács József polgármester ma bejelentette a jog- és pénzügyi bizottságnak, hogy a fölvetett egy millió függő kölcsön már elfogyott, a vízvezeték, az utcaburkolás, a csekk-számlák kiegyenlítése olyan összegeket követelnek, hogy újabb millióra van szükség. Javasolja tehát, hogy vagy újabb függő kölcsönt vagy pedig az Osztrák-Magyar Banknál a nagy kölcsönből fennálló tizenhetedik milliót vegyék fel. A bizottság tekintettel arra, hogy olcsóbb pénz rendelkezésre nem áll, javasolja a 17-ik milliók fölvételét.

— **Ferrol dr. Debrecenben.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara meghívására, október hó 15-én délután 4 óraker előadást tart Debrecenben, a Kereskedelmi Csarnok dísztermében Ferrol dr. németországi mérnök, aki most már világhírűvé lett új számlási módszert talált fel. Módszere nem a régismert számtréfák egyszerű számtechnikája, hanem lélektanilag megalapozott, komoly és gyakorlatilag rendkívül előnyöket nyújtó rendszer, amelynek segítségével a legnagyobb számokkal is bármely számítási művelet gyorsan és biztosan oldható meg. Erre a német nyelven megtartandó előadásra a kamara nevében Szentkirályi Tivadar elnök és Szávay Gyula titkár meghívja az érdeklődőket. Belépti díj az előadáson nem lesz.

— **Mi lesz a városi erdők makktermésével?** A múlt hó folyamán a városi tanács utasította Török Gábor erdőmestert, hogy tegyen jelentést az erdők idei makkterméséről s adjon javaslatot azok értékesítése tárgyában. Az erdőmester megbecsülte a termést és beadta jelentését, amely az idei makktermést értékesítésre egyáltalán nem érdemesnek mondta. Ekkor egy városi bizottsági tag megtekintette a makktermést és ajánlatot adott be, hogy a nagyerdő és a kismonostori erdő makkoltatásáért 8000 koronát ad. A város ez ajánlatra újból véleményt kért az erdőmestertől, aki most már az erdőfelügyelőséget belevonva ez ügybe, azt a véleményt mondta, hogy a nagyerdőt az erdőtörvények értelmében nem adhatják makkoltatásra. A vélemény a többi erdőkről hallgat, pedig hátra van még a savósguti, a külső- és belsőguti, az Apafája erdők, a Haláp, a Nagycsere s a többi erdő, amelyekről azt mondja az erdőmester, hogy azok a polgárok jószágainak legeltetésére kellene. — Pedig ezeket nem adják ki, s ha a Nagyerdőért és a Monostorért 8000 koronát kínálnak, akkor a többi erdőrészért legalább 10—12 ezer koronát lehetett volna kapni, különösen most, amikor a tengeri ára olyan tulmagas. Kovács József polgármester erősen mellette

Debrecen város közgyűlése.

Október 12-én.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága — mint jelentették — e hó 12-én, csütörtökön délután három órakor tartja rendes közgyűlését. Mint az alább ismertett tárgysorozatból látható, a napirenden annyi ügy szerepel, hogy a bizottság aligha intézheti el valamennyit egy nap alatt, sőt a sok névszerinti szavazásból három napos közgyűlésre is lehet következtetni. A fontosabb tárgyak ezek:

Polgármesteri jelentés az 1910. évről és a folyó év június, július és augusztus hónapokról.

Beliügyminiszteri leirat a „Debrecen-Parlag” néven törzskönyvezett lakott hely névváltoztatása tárgyában.

Ugyanaz a gyámpénztár pénzkezelési rendszeréről alkotott szabályrendelet jóváhagyása ügyében. Ugyanaz a Piac-utca 26. és 28. számú telkeken eszközözendő építkezés tárgyában.

Kereskedelemügyi miniszteri leirat az utadóalap birtokában levő nem jövedelmező 160,000 korona névértékű nagylétei vasuti törzsrészvényeknek az államkincstár tulajdonába átengedése ügyében.

Földmivvelésügyi miniszter leirata a Hortobágy-pusztából kiszakítandó 3000 kat. hold földterület öntözése ügyében, az államkincstárral kötendő szerződés-tervezet tárgyában, kapcsolatban Kubik Gyulának a Hortobágy hasznosítása iránt intézett beadványa.

Abaujtorna vármegye átirata a mérték-hitelesítés ügyében.

Miskolc város átirata a szomszédos vasuti forgalom díjtételeinek változtatlanul hagyása ügyében.

Sopron vármegye átirata a Lajta folyónak osztrák részről tervezett elvezetése tárgyában.

Zemplén vármegye átirata a vármegyel pótadók kivételénél és beszédésénél követendő eljárás tárgyában.

A magyarországi kórházi gazdasági, tiszti, segéd- és kezelőszemélyzet egyesületének kérvénye javadalmazásuk rendezése iránt a belügyminiszterhez intézett kérelmeknek pártoló felirattal támogatása iránt.

Legtöbb adót fizető (virilis) bizottsági tagok 1912. évi névjegyzékének bemutatása. Választott bizottsági tagok sorában halálozás folytán megüresedett és a megbízatás lejártá következőben megüresedő helyek betöltése.

A kiadói és esetleg megüresedő állások betöltése.

Névszerinti szavazások házastelkek megvétele fölött.

Tanácsi előterjesztés több házastelkek és a Kontsek-féle kertészeti telep megvétele felett. Az esküdtek 1912. évi alaplaistromának egybeállítására hivatott összeíró küldöttség megalkotása ügyében. A világiatási vállalatra felügyelő-bizottságban lemondás folytán megüresedett egy tagsági helynek választás után betöltése. A város köztisztasági és fuvarozási vállalatára vonatkozó szabályrendelet módosítása. Az Alföldi Földmivvelők Gazdasági Egyesületének — Debrecen városnak az egyesületbe örökös tagként belépése iránti kérvénye. A debreceni mentő-egyesület segélyének felemelése iránti kérvénye. Az országos hírlapírói nyugdíjintézetnek, jubileuma alkalmából anyagi támogatás iránti kérvénye kapcsolatban Szeged sz. kir. város közönségének hasontárgyu megkeresése. Fejér Ferenc dr. biz. tagnak — két debreceni illetőségű fiatal gazdának időről-ídjőre — külföldi tanulmányutrá kiküldése tárgyában tett indítványa. A debreceni népiroda-egyletnek 1000 korona évi segély és helyiség átengedése iránti kérvénye.

A Csokonai- és Emlékkertek rendezése. A csatornahálózat Árpádtéri vonalának folytatásaként — a hadházi-uton — a lovassági lakatanyá északi végéig terjedőleg mintegy 700 méter hosszban, 23.000 korona költséggel kiépítése. — A közbiztonsági gépjárműrendezésére szükséges költség fedezete. A korszolya-pálya, csolnakázó és uszoda létesítése.

A város házipénztára, valamint az általa

kezelt alapok és alapítványoknak, ugyszintén a nyomda- és világiatási vállalatok 1912. évi költségelőirányzata. A köztisztasági és fuvarozási vállalat 1912. évi költségelőirányzata. Az utadóalappenztár 1909 s 1910 évi zárszámadása. A 17 millió nagykölcson utolsó részletének felvétele. Löfkovits Arthur muzeumi igazgatónak a létesítendő közmivvelődési ház dísztermének díszítésére tett 5000 koronás adományá.

A Kossuth-utcai 12—14. sorszámú házastelkeknek a m. kir. pénzügyi kormány részére leendő eladása. A rendőrségi központi épület ügye.

A „nyilvános vigalmak-, előadások-, mutatványok stb. rendezése” tárgyában alkotott helyhatósági szabályrendelet módosítása tárgyában. Az automobil-bérekocsik viteldij-tételeinek megállapítása, ezek viteldijjelző készülékkel (taxaméter) felszerelése, valamint a lőfogatu bérekocsik létszámának szaporítása és szintén díjjelző készülékkel ellátása ügyében.

A vízvezetési hálózat építési munkálataira vonatkozó felebbezések.

Ujfalussy József dr. nyugdíjaztatása.

A nyugdíjellenőrző bizottság ülése.

A legutóbbi évek alatt a városi szakbizottságokban és a sajtóban is nem egyszer hangzott el erős kritika a debreceni közkórház ellen, amit legtöbbször a nagylágra került esetek teljesen igazolták. A kritika különösen az adminisztráció ellen hangzott el s e tekintetben is az igazgatásra vonatkoztak azok a megjegyzések, amelyek a kórházi állapotokat kísérték. Legutóbb a kórházi bizottság ülésén merültek fel olyan jelenségek, amelyek a kórházi adminisztrációt igen szomorú világiatásba helyezték. Egy sürgős elintézését igénylő kérdés nyomában fakadt fel ekkor a régi kelevény, amelynek gyökeres meggyógyítása elé mintha legyőzhetetlennek látszó akadályokat állítottak volna az előtérbe tolt személyes ellentétek.

Most azonban a megnyugvás érzetének egy bizonyos nemével nézünk a feilemények elé, miután a mai nap eseménye azt a reménységet kelti fel bennünk, hogy a beteg kórház rövidesen meg fog gyógyulni. A városi kórház adminisztrációja ugyanis a legközelebbi jövőben új kezükbe kerül, miután **Ujfalussy József dr. igazgató-főorvos beadta nyugdíjaztatási kérvényét** s a város nyugdíjellenőrző bizottsága ma délelőtt tartott ülésén már tárgyalás alá is vette azt. Az elnöklő Kovács József polgármester a kérelem előterjesztése kapcsán Ujfalussy József dr. érdemeiről beszélt. Ilyenek a régmúltban lehettek talán, de aki a városi kórház mai állapotát szemléli, az legfőképpen a konvencionális udvariasság megnyilvánulását olvashatja ki a polgármester szavaiból. A bizottság egyhangu határozattal vette tudomásul a kórházigazgató nyugdíjaztatási kérvényét. Ujfalussy József dr. 1878. évi szeptember hó 1-én lépett a város szolgálatába, tehát harmincnyolc évi szolgálata van. E harmincnyolc évi szolgálathoz járul a két évi millenáris év. nyugdíjaztatásának alapjául a bizottság 36 évi szolgálatot vett s így azt javasolja a közgyűlésnek, hogy 3680 koronával nyugdíjazza Ujfalussy József dr. kórházigátót.

Az egyhangu határozat után több más nyugdíjazási ügyet intézett el a bizottság. Javasolja a közgyűlésnek, hogy Raics Gyula kiadó özvegyének Raics Gyula 14 évi szolgálata után 380 korona évi ellátási díjat s két árvájának 88—88 korona neveltetési járulékot, Cseh János volt külső állatrovos özvegyének 693 korona 33 fillér özvegyi ellátást szavazzon meg. Javasolja még, hogy Veres Sándor rendőrt 12 évi szolgálat után 264 koronával nyugdíjazzák. Bakó Sándor ama kérelmének teljesítését, hogy rendőri szolgálata előtt teljesített 3 évi hajdui szolgálatát a nyugdíjba beszámítsák, nem javasolja, míg azt, hogy Dózsa György, Popovics Balázs, Borza Lajos nyomdászok és Markovits Gyula ménesmester ideiglenes minőségben eltöltött idejét is beszámítsák a nyugdíjba, javasolja a bizottság.

Szilágyi Böske az ügyészség foglya.

Felfolyamodás a letartóztatás ellen.

A debreceni rendőrség fogházából ma délelőtt az ügyészség börtönébe kísérték át Szilágyi Bösket, a mágnások állítólagos barátját, aki a maga eszelős fuffangjával mindenkit kompromittálni igyekszik, kivéve életében, ha egyszer is, beszélt.

— Jelentem alásan, — mondja a börtönőr — előállítottam Szilágyi Erzsébetet!

Zokogva lép be a terembe a szőke Böske, ugyanaz a parchet ruha van rajta, melyben első alkalommal láttuk. És belezd végnélküli elbeszélései közül a legújabbba. Hogy egy hete jött a városba ötven koronával. Pénzt vár Budapestről, egyik mágnásbarátjától, gróf K. Gy.-tól, aki ügyvédje, dr. Gaál Rezső budapesti lakos utján 2000 koronát utalványoztat neki. Ezt az összeget várta, azért jött Debrecenbe.

— Nem akartam én becsapni a szobaleányomat, csak kölcsön vettem tőle a 40 koronát, amíg pénzem megérkezik.

— Szólt önnek Szilágyi Böske valamit 2000 koronáról, melyet valakitől kapnia kell? — kérdi a vizsgálóbíró egyik tanutól.

— Dehogya, kérem. Sőt azt mondta, hogy hála Istennek, nincs rászorulva a pénzre s a Bika-szállóban szeretne kabaret-előadásokat rendezni, melyekhez meg is van a szükséges tőkéje.

Elmondja azután, hogy Zilahy Gyula szinigazgató és Szilasy Etelka, a „Bonbonniere” igazgatója fel akarták léptetni.

— De hisz önnek ruhája sincs! — mondja a bíró.

— Igen, mert a rendőrök rajtam ütöttek s nem engedték, hogy felöltözködjem.

— Hol van a ruhája?

— A Csapó-utcában.

— De hisz nem ott fogták el a rendőrök.

Rajtakapták. Nem tud védekezni. Sir. Közben megérkezik a büntető nyilvánartásból a budapesti rendőrség távirata, mely szerint Szilágyi Böske büntetve nem volt.

Most a szobaleány lép a szobába, terhelő vallomást tesz a Böskére, akit a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyez.

Ez ellen felfolyamodást jelent be s kéri, hogy ügyvédjét, dr. Gaál Rezsőt keressék meg védelme miatt. Lapunk munkatársát pedig arra kéri, hogy egyik rokonát, egy helyben állomásozó huszártisztet keressen meg, aki érdekében lépéseket tegyen.

— Mondja kérem, hogy a F. mérnök sógornője kéreti.

Még egyik helybeli pénzügyigazgatósági titkára hivatkozik, aki — úgy mondja — szintén rokona.

Holnap határoz sorsa fölött a vádtanács, vajjon továbbra is fogva tartja-e? Azután ismét a rendőrségre kísérik, mert az átadása alkalmából kelt megkeresés így szól:

„Gyanúsított büntetésének letelte után, rendőri elbánás végett visszakisérendő.”

Ugy látszik tehát, hogy a szomorú napok nem akarnak elmúlni a Böske szomorú fejről s mint ama bizonyos „fekete kávé”, hátra van még a „rendőri elbánás” is! . . .

(gy. zs.)

Békereménységek.

Az olasz-török háború eseményei.

A konfliktusban álló felek erősen csörtetik kardjukat, mindamellett bizonyosra vehető, hogy rövid idő alatt helyreáll közöttük a béke. A közvetítő szerepét Németország vállalta magára, amelynek fáradozásai a diplomáciai körök számításai szerint célra fognak vezetni.

Mai távirataink itt következnek:

A török háborus-párt.

Konstantinápoly, okt. 10. Abból hogy a török minisztertanács elhatározta az olaszok kiutasítását és hogy Assim bég radikális új törököt neveztek ki külügyminiszternek, a háborus-párt befolyásának növekedését következtetik. Számos mecsetben a hód-sák a háborút hirdetik.

Konstantinápoly, okt. 10. A kormány az olaszokkal kötött összes vétel- és bérleti szerződéseket és koncessziókat megsemmisítette. Az olaszok tulajdonában lévő összes ingatlanok a kormányrendeletek következtében visszaháramlottak a vakuf tulajdonába. Ezek az ingatlanok csupán a fővárosban több millió értéket képviselnek.

A törökök Egyiptomban.

Konstantinápoly, okt. 10. A kormány régebbi szerződésekre támaszkodva, azt kérte az angol kormánytól, hogy Egyiptom török katonaságából 12.000 főnyi csapatot átvihessen Tripoliszba. Az angol kormány elutasította ezt a kérést azzal a megokolással, hogy Egyiptom belső rendjének van szüksége a török katonaságra.

Az olasz cenzura.

Róma, október 10. A hadügyminiszterium rendeletet adott ki, hogy további intézkedésig a lapok a hivatalos jelentéseken kívül nem közölhetnek háborus híreket és a postahivataloknak nem szabad ilyen táviratokat a külföldre továbbítaniok.

A béke reménye.

Konstantinápoly, okt. 10. Carikov orosz nagykövet kijelentette, hogy a *tripoliszi kérdés e hét végéig rendezve lesz*. A nagyhatalmak kedvezően feleltek Törökországnak közvetítés iránt hozzájuk intézett kérésére.

Konstantinápoly, október 10. Diplomáciai körökből jelentik, hogy Törökország valószínűleg *el fogja fogadni Németország közvetítő javaslatát. Azt beszélük, hogy Törökország erősen közeledik a hármasszövetséghez.*

Róma, október 10. Diplomáciai körök meg vannak róla győződve, hogy a nagyhatalmak a porta kérésére, hogy érdekében közbejárjanak, egyhanguan azt felelik, hogy a fenforgó viszonyok között a befejezett tény ismerése az egyetlen út, amelyen meggyezés létrejöhet, azonban a portának gyorsan kell magát elhatároznia a megtorlás politikájáról le kell mondania. Ausztria és Magyarország és Németország nagykövete tegnap alaposan fevilágosították a nagyvezírt a dolgok állásáról.

Tripolisz új alkormányzója.

London, A Reuter-ügynökség jelenti: Chasson pasa, volt tripoliszi polgármestert az olaszok Tripolisz alkormányzójává nevezték ki.

A hágai asszonyok a háború ellen.

Rotterdam, október 10. A hágai asszonyok felhívást intéztek az összes németalföldi asszonyokhoz, hogy irjanak alá egy *Elena* olasz királynéhoz intézett iratot, melyben *tiltakoznak* a Törökország ellen indított háború ellen.

Konstantinápoly, okt. 10. Jahia Imam pretendens 100 ezer embert és Szaid Idrisz pretendens 40 ezer embert ajánlott fel az Olaszország elleni szent háborúra. A nagyvezíri hivatal köszönetet mondott a pretendenseknek és kijelentette, hogy a felajánlott segítségre nincs szükség.

Főhadnagyból közlegény

Egy debreceni urlovas bukása.

Még e hó elején megirtuk ily címen, hogy egy nyiregyházi délceg huszártisztet, a kit Debrecenben is széles körben ismertek, a hadbíróóság lefokozásra ítélte, mert egyik tisztársát oly szavakkal illette, melyek őt a valóságuk esetén tiszti kardbojt viselésére méltatlanná tennék.

Akkor kiméletből elhallgattuk az illető nevét. Most azonban egyik fővárosi esti lap hosszasan foglalkozik a dologgal, a szereplő személyek felemlítésével ismerteti az esetet.

Huszár Zsigmond báró nyiregyházi huszárfőhadnagy egy budapesti éjszakai borozóban sértő nyilatkozatot tett tisztársáról, Gilio Egon huszárfőhadnagyról, aki a 10-ik huszárezred pótkereténél, Radkersburgban szolgál. Huszár több tiszt előtt azt állította Gilióról, hogy asszonyokkal tartatja el magát. A meggyanusított főhadnagy ellen az ezredparancsnok birói eljárást indított. Miután Nyiregyháza a kassai hadtesthez tartozik, a kassai hadbíróóság indította meg az eljárást ebben a kényes ügyben és Synew százados-hadbíró biztáka meg e vizsgálattal.

Synew Budapestre jött s itt báró Guttmann Arthurt, ennek feleségét és a Hungária-szálloda több pincéret hallgatta ki Huszár vádjaira vonatkozólag.

Báró Guttmann és a felesége azt vallották, hogy Giliót korrekt embernek tartják, a kívül anyagi összeköttetésben csak annyiban állottak, hogy Gilio lovakat vásárolt részükre. Ezt pedig tudvalevőleg majdnem mindig egyik lovastiszt megteszi.

A pincérek se tudtak kompromittálót mondani és előre lehetett tudni, hogy a vizsgálat báró Huszárra nézve fog kellemetlenül végződni.

Most már Gilio Egonon volt a sor, hogy magának elégtételt vegyen. Az ezredparancsnokság utasítására birói eljárást rágalmozója ellen.

Közben Huszárt súlyos idegbajára tekintettel katonai megfigyelő intézetbe internálták. Miután azonban orvosilag konstátálták, hogy Huszár a sértő nyilatkozat megtevésekor teljesen épelméjű volt, a kassai hadbíróóság súlyos ítéletet hozott.

Huszár bárót tiszti rangjától való megfosztásra és hétheti várfogságra ítélte.

A birói indokolás szerint az ítélet azért olyan súlyos, mert Huszár a vádjait bebizonyítani nem tudta. Már pedig az a katonatiszt, aki bajtársát ilyen alaptalan rágalommal illeti, az nem méltó a tiszti kardbojt viselésére.

HIREK.

— **A képviselőház ülése.** A képviselőház mai ülésének több mint a felerészét névszerinti szavazások foglalták el, a különböző feliratok hova utalása fölött. Déli egy óraker a véderővita folytatására tértek át. Reök Iván (Kossuth-párti) hoszasan beszélt a véderőjavaslat ellen, sürgette a nemzeti szellemnek a hadseregbe való bevitelét s határozati javaslatot nyújtott be, hogy a kormány ilyen szellemű javaslatot terjesszen elő. Az ülés ezzel délután két óraker véget ért.

— **Papp Elek mandátuma.** A képviselőház mai ülésén Berzeviczy Albert elnök bejelentette, hogy az állandó összeférhetetlenségi bizottság Papp Elek nádudvari képviselő összeférhetetlenségi ügyében e hó 24-én délelőtt fél 12 órára tűzte ki a tárgyalást. A bizottság határozata másnap kerül a Ház elé s ugyanezen az ülésen fogja megszűntnek nyilvánítani az elnök Papp Elek mandátumát. A képviselőház elnökének az új választást elrendelő leirata tehát e hó 27—28-ika körül érkezik meg Hajdúvármegye központi választmányához, amely a választás napját nyomban ki fogja tűzni.

— **A tizenhetedik millió.** Kovács József polgármester ma bejelentette a jog- és pénzügyi bizottságnak, hogy a fölvetett egy millió függő kölcsön már elfogyott, a vízvezeték, az utcaburkolás, a csekk-számlák kiegyenlítése olyan összegeket követelnek, hogy újabb millióra van szükség. Javasolja tehát, hogy vagy újabb függő kölcsönt vagy pedig az Osztrák-Magyar Banknál a nagy kölcsönből fennálló tizenhetedik milliót vegyék fel. A bizottság tekintettel arra, hogy olcsóbb pénz rendelkezésre nem áll, javasolja a 17-ik milliónak fölvételét.

— **Ferrol dr. Debrecenben.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara meghívására, október hó 15-én délután 4 óraker előadást tart Debrecenben, a Kereskedelmi Csarnok dísztermében Ferrol dr. németországi mérnök, aki most már világhírűvé lett új számolási módszert talált fel. Módszere nem a régismert számtréfák egyszerű számtechnikája, hanem lélektanilag megalapozott, komoly és gyakorlatilag rendkívül előnyöket nyújtó rendszer, amelynek segítségével a legnagyobb számokkal is bármely számítási művelet gyorsan és biztosan oldható meg. Erre a német nyelven megtartandó előadásra a kamara nevében Szentkirályi Tivadar elnök és Szávay Gyula titkár meghívja az érdeklődőket. Belépti díj az előadáson nem lesz.

— **Mi lesz a városi erdők makktermésével?** A múlt hó folyamán a városi tanács utasította Török Gábor erdőmestert, hogy tegyen jelentést az erdők idej makkterméséről s adjon javaslatot azok értékesítése tárgyában. Az erdőmester megbecsülte a termést és beadta jelentését, amely az idej makktermést értékesítésre egyáltalán nem érdemesnek mondta. Ekkor egy városi bizottsági tag megtekintette a makktermést és ajánlatot adott be, hogy a nagyerdő és a kismonostori erdő makkoltatásáért 8000 koronát ad. A város ez ajánlatra újból véleményt kért az erdőmestertől, aki most már az erdőfelügyelőséget belevonva ez ügybe, azt a véleményt mondta, hogy a nagyerdőt az erdőtvények értelmében nem adhatják makkoltatásra. A vélemény a többi erdőkről hallgat, pedig hátra van még a savósguti, a külső- és belsőguti, az Apafája erdők, a Haláp, a Nagycsere s a többi erdő, amelyekről azt mondja az erdőmester, hogy azok a polgárok jószágainak legeltetésére kellenek. — Pedig ezeket nem adják ki, s ha a Nagyerdőért és a Monostorért 8000 koronát kínálnak, akkor a többi erdőrészt legalább 10—12 ezer koronát lehetett volna kapni, különösen most, amikor a tengeri ára olyan tulmagas. Kovács József polgármester erősen mellette

volt s óhajtott, hogy ilyen szép összegű kínálkozó bevételt ne dobjon el magától a város. Ugylátszik azonban, a polgármester sem volt elég erős ahhoz, hogy az erdőmester iavaslatával szemben a városi tanácsban ez életrevaló tervet keresztülvigye. Értesüléseink szerint a dolog a közgyűlés elé került, ahol kifejezésre fog jutni az a helyes felfogás, hogy egy ilyen jövedelmet elszalasztani nem szabad.

Katonai repülőgyakorlatok Debrecen és Nyiregyháza között. A hadsereg repülőgépes osztálya még e hónapban repülőgyakorlatokat tart a Nyírség fölött, Debrecen és Nyiregyháza között. A hangárokat Nyiregyháza, a katonai gyakorlótéren állítják fel. A repülőgyakorlatokon résztvesznek többek között: Umlauf kapitány, Blaschke főhadnagy, Bier főhadnagy, Stiel főhadnagy és Székely Mihály is.

A város kertészeti telepe. Debrecen közgyűlése hónapokkal ezelőtt elvben kimondta, hogy megveszi a Kontsek-féle kertészetet. Ez ellen a határozat ellen néhány bizottsági tag felelősséggel élt. A belügyminiszter eme határozata nyomán, amellyel a kertészeti telep megvétele ellen beadott felelősségi elutasította, a jog- és pénzügyi bizottság ma újból foglalkozott ezzel a kérdéssel és Aczél Géza, Magoss György, Jánosi Zoltán, Révi Nándor dr. felszólalása után kimondta, hogy a telep megvétele újabb javasolja, mert a telep olyan olcsó, hogy az a kért árat, a 110,000 koronát minden tekintetben megéri még akkor is, ha azt más célra, például a sertésvásártér céljaira is megvennék. Jánosi Zoltán különben azon az állásponton volt, hogy a város éppugy, mint más városok, tartson ott kereskedelmi kertészetet, ami jó üzlet is lehet.

A Panama-csatorna megnyitása. Newyorki távirat jelenti: Taft elnök wellinghami beszédében azt a reményét fejezte ki, hogy az első hajó a Panama-csatornán 1913. július elsején mehet át.

A tanyai iskolák költségvetése. A tanyai iskolai bizottság ma délelőtt tartotta meg ülését, amelyen Kovács József polgármester elnökölt. Az ülésen a tanyai iskolákat érdeklő folyó ügyeket s az 1911-12. évi költségvetést tárgyalták.

Harden könyvét elkobozták. Harden Miksa, az ismert német publicista, nemrég könyvet írt „Fejek“ címen. A könyvben az uralkodókról, államférfiakról és politikusokról írt Harden; többek között szó van benne Ferencz Józsefről is. A könyvnek ez a része, ugylátszik, szemet szurt a prágai ügyészségnek, mert tegnap a prágai könyvkereskedésekben Harden könyvét elkoboztatta.

Gázol a villamos. Ma estefelé a villamos nekiment egy kőhordó szekérnek és azt eltötte. Szerencsére sem lóban, sem emberéletben nem esett kár s csupán a kocsi rongálódott meg erősen. Este 6 órakor történt, hogy a 11. számú villamos a Péterfia-utcából befele jött. Ekkor ment a sineken egy kőszállító kocsi, mely a református egyházi héralpota építkezésére tartott. A villamos észrevette s hangosan és már messziről kezdett csilingelni. A kocsis azt hitte, hogy elé ide van keresztülhajtani, ostorozni kezdte a lovakat, csak hogy a kocsi kereke beleakadt a sinekbe, és mielőtt a kocsivezető fékezhetett volna, beleszaladt a kocsiba. A kár jelentéktelen.

Kabai csendélet. Kabáról jelentik: Tegnap éjjel a szürettről lőttek haza Katona Lajos és Molnár Mátyás gazdák. Kissé fejükbe ment a szesz, mert sehogy sem akarták megérteni egymást. Végre is öltre mentek s mikor már egymást jól összefogdosták, a szorongatott Katona, hogy szabaduljon a barátja kezéből, ennek szemöldökébe harapott. Ez rémes fájdalmában felordított s magánkívül előkapott zsebéből egy szegyet és azt oly erővel vágta a támadó Katona Lajos fejébe, hogy az menten összerogyott és elborította a vér. Az ügyészség mindkettőjük ellen folyamatba tette a büntető eljárást.

— Valódi angol átmeneti kabátok Békés Lajos uri divat üzletében. Telefon 304.
— Messenger Boy-ért, ha gyors elintézni valója van, — telefonáljon Antalffyhoz. Telefon 612. Olcsó díjszabás.

URANUS SZÍNHÁZ
SAS-UTCZA 2.

Téli helysége

Este 6 órakor nyílik meg!

A 2 órás megnyitó műsor fénypontja
Ifjúkori bűnök!

nagyvárosi erkölcsrajz. Színmű 3 részben.
Dán művész felv. Dán művész felv.

Azonkívül

A pompás félheti ujdonságok.

Megnyílt! Megnyílt!
Szabó Miklós
kész férfi-, fiu- és gyermekruha nagyáruház
DEBRECZEN, Piac-utca 61. szám.
(Fischer-palotában, Szt.-Anna-utcával szemben.)
Külön termék mérték utáni rendelésekre.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM MENTES természetes ásványvíz, ádit, gyógyít. Vese- és hólyagbajoknál, a vasmencedze idült hurutisainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult. — Orvosilag ajánlva — Főlerakat

Fried D. Lajosnál fűszer és csomagkereskedésében,
Debreczen, Piac-utca 72. — Telefon szám 740

Kitüntetve a bécsi, párisi és londoni kiállításon aranyéremmel, oklevéllel.

Köszvény, osz és reuma ellen a legjobb háziszser

a híres Király balzsam.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban itütlebb eseteknél már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy nagy üveg ára 2 kor., teljes használati utasítással. Kapható a fentelölés és készítő

Grósz Nagy Ferencz gyógyszerárában

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8. szám.
Kölesönös Segélyző-Egylet új 2 emeletes palotájában.

— 5 korona darabja a valódi gráci Pichler kalapoknak Györfi testvéreknél, Piac-u. 30.

— Csödítőmegtől vett nagymennyiségű árúk érkeztek! Györfi testvérek, Piac-u. 30.

— Egy tanuló fizetéssel felvétetik Györfi testvéreknél, Piac-utca 30.

— Melegpő szép nyakkendők 1 koronától feljebb Frank Testvéreknél.

— A Magyar Király kávéház tulajdonosának sikerült a hírneves és itt közkedvelt ségnek örvendő Berzsényi Ferike szimfonikus női zenekarát megnyerni, hol is esténtként hangversenyt tartanak Bercon Leo karmester vezetése mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Terménynyozsde

Schwarz E. debreczeni üzománys távirati jelentése.
Budapest, 1911. okt. 10.

Készáru 5 magasabb.

1911. októberi buza	12.21 —
1912. ápr. buza	12.28 —
1911. októberi rozs	10.38 —
1911. ápr. rozs	10.68 —
1911. okt. zab	9.55 —
1911. ápr. zab	9.76 —
1912. máj. tengeri	8.66 —
1911. aug. tengeri	—
1912. szept. tengeri	—

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy angol és francia

nőruha divattermemet

József kir. herceg u. 14. sz. alá helyeztem át.

Szives megkeresést kér

KATZ RÓZA

József kir. herceg-u. 14. sz.

Regény-csarnok.

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Írta: **MAX PEMBERTON.**

Fordította: **Szebenvel József.**

— Hol?
— Borovitzán.
Most azonban még mindig nem tudta.
— Hol van Borovitz?
— Nincs messze.
— Egy óra, két óra iárás?
— Annyi.
— A tulsó partról? — kérdezte Jura.
— Igen, onnan.

Jurát azonban idegessé tette a gondolat, hogy addig mindenivé eljut a szökés hire és a rendőrség várni fogja akárhová ér. De mivel a sietséggel nem ér célt, gondolta, jó lesz estig egy kis pihenő.

— Ha estefelé átviszel a másik partra, ott kaphatom a vonatot. Kapsz még egy aranyat.

— Nagyon helyes.
— Több, mint amit egy évig keresnél itt.

— Nagyon igaz.
— Hát bizonyítsd be, hogy hűséges leszel és ha Bécsbe érek, gazdagon megjutalmazlak. Tehát így közösek az érdekeink.

Az ember hallgatott, a szemei azonban a bőrvön pihentek. Aztán megint bort tett a vendég elé és majd elolvadt a nagy vendégszeretettől.

— Ezt a császár is megihatja.
— Nagyon jó bor, — válaszolt Jura.
— Ha megiszod, új életet támaszt bened.

— Nagyon jó.
— Ha aluszol, majd én vigyázok. Az én fődelem alatt nem érhet baj senkit. Ha egy ösvért látok a határon, már tudom, hogy az kié, mielőtt más észrevenné. Alhatsz nyugodtan, míg itt vagy. Ennél biztosabb hely nincs galiciában.

— Magam is úgy hiszem, — felelt Jura. Olyan fáradt volt, hogy alig tudott az ágvig botorkálni, amit az ember külön megvetett a számára. Érezte, hogy aludnia kell. Egy óra múlva már a szalmán feküdt olyan mély álomban, hogy az ember nem tudta volna megmondani: él-e vagy halott.

Mikor felébredt, egyedül volt a kunyhóban és az asztalon egy falatot sem látott a hajnali ételből. Körülnézett, kereste a házigazdát, de az sem volt sehol. Kinn erős dél-

utáni napfé tartotta, ho örködik az megkeresi bizony egy pott és azt észébe juto csónakot vi érdemli me hát leült a vár egy kic Egyszerre vagy rendő

Igen

tehetet s Fordu tott levélb Vállalath

Dono
DEBREC

Megérke Női divi kelmek :: Bárs

Me

angol Mos

uriszabó Üzletemet

Egy n lakás és bolth a Debre Bank uj

Ujra Kedde

a R

női fel Kiste csu

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Azt a hájos meddít, ki a színházban vasárnap délután piros ruhában mellettem ült s dve kéri bámulója ha lehet ösmeretséget „Föld-birtokos” jeligére postrestant kér levelet.

Különlakó barátok — Ági jeligékre levél van a kiadóban.

Betöltendő.

Fülszernagykereskedésben egy utazó ki helybeli piacon ösmeretséggel bir, valamint a vidéken jól be van vezetve, azonnal felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Angol hölgy gyors sikerrel tanít és elvállal angol-német fordítási munkákat is. Értekezhetni Yongworth, Batthyányi-u. 6. Virágüzletben.

Fiatal család ember bolti szolgának, ki irni, olvasni tud felvétetik Fohn zsáküzletben. Jelentkezés a délelőtti órákban.

Anyagkezelő jó irással építkezéshez felvétetik. Cím a kiadóhivatalban.

Takarítóné felvétetik Piacz 42. szám alá l-ső emelet, hátul.

Több évi gyakorlattal levelezésben és könyvelésben jártas uri leány irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóban.

Adás-vétel.

Valódi ementhali, trappista, magyaróvári, kárpáti és különféle csemegesajtok, teseni és hungari teavaj, uradalmi íróvaj kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piac-utca 38.

Gőzerővel párkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2. Pénzügyi palota.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szönyegre. Paplán és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsapaprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Figyelem hölgyeim! Megnyitott az új Parti áruház Degenfeld-tér 1. sz. alatt, ahol ezen két héten egy pár ezer **selyem, bársony, szövet és batist** blouzok kerülnek eladásra, az árak oly alacsonyra vannak szabva, hogy saját érdeke hogy azt megnézze.

Költözés miatt butor, szönyeg, sparhet s több egyéb eladó Ajtó-utca 8.

Megvételre keresek íróasztalt. Ajánlatok a kiadóba kéretnek «Sürgös» jeligére.

Lakás.

1 nagy utcai és 1 udvari szoba konyhával kiadó. Villany berendezve, Zugó-utca 3., Reáliskolával szemben.

Külön bejárati szoba kiadó butorral, vagy butor nélkül, Zugó-utca 3., Reáliskolával szemben.

Különféle.

Ha jól akar inni-enni. Csak Goldstein-hoz kell menni. Goldstein Bodegája Piacz-utca 85. az (Uj-utcában.)

Kalapos műhelyemben mindenféle kalapok tisztítását, vasalását elvállalom, ugyszintén női kalapokat átalakítok divatos formára Piacz-u. 38. Főposta mellett. Beliczay Lajos kalapos.

Kosárfonoda, gyermekkocsi raktár Kossuth-utca 25. Javításokat készítünk.

Makkulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

20.000 korona

tőkével társul szegődne jövedelmező vállalathoz elsörendüen képzett kereskedő.

Czím a kiadóhivatalban.

MEGHÍVÓ.

A Nagymagyaralföldi Építő és Műszaki Részvénytársaság 1911 évi október hó 22-én délelőlt 1/11 órakor, Piacz-utca 73. sz. alatti házban a Nagymagyaralföldi Bank helyiségében tartandó

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉRE.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági tagok választása.

JEGYZET: Szavazati joggal csak azon részvényesek birnak, kiknek részvényei a közgyűlés napját két hónappal megelőzőleg a társaság részvénykönyvébe nevükre átíraták és részvényeiket 8 nappal a közgyűlés előtt a Nagymagyaralföldi Bank debreczeni pénzügyintézetnél letétbe helyezték. (14. §)

Az Igazgatóság.

17156—1911.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa a Piacz utca 26. 28. számú teleken emelendő városi bérház felépítésénél teljesítendő munkák a 15726—1911. szám alatt kibocsátott versenyárgyalási hirdetmény pótlásul az alábbi munkák elkészítésére nyilvános árlejtést hirdet.

1. A munkálatok a következők:

- I. Villamos világítás.
- II. Vasvázás portálék.
- III. Vasbeton munkák.
- IV. Felvonók.

2. Az árlejtésen csupán képesített és megfelelő ipari jogosultsággal bíró hazai iparosok vehetnek részt.

3. Ajánlatok tehetők a 15726—1911. sz. versenyárgyalási hirdetményben felsorolt munkákkal együtt az összes munkákra, munkacsoporthoz és egyes munkákra is, és pedig úgy, hogy a homlokzatnak úgy a diszesebb, mint az egyszerűbb kivitelére külön ajánlat teendő.

4. A munkák a szerződés aláírása után azonnal megkezdendők és oly erővel végzendők, hogy az új bérház az 1912. évi november hó 1-ével teljesen elkészítve rendeltetésszerű használatának átadható lehessen.

5. A tervek, költségvetés, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1-ig) megtekinthetők, és a munkákra és szállításokra vonatkozó összes általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati űrlap 20 koronáért, az egyes munkákra vonatkozó részletes feltételek pedig az általános feltételek és az ajánlati űrlappal együtt 3 koronáért szerezhetők.

6. Ajánlattevő vállalkozó ajánlatával elismeri, hogy a vállalati általános és részletes feltételeket ismeri, azokat magára kötelezőknek elfogadja.

7. Ajánlattevők tartoznak a kiszolgált munkakivonatokban az egységáratok számokkal az eredményezett végösszeget pedig a munkakivonatok végén számokkal és betűkkel feltüntetni. Az ajánlati űrlapon feltüntetendő, hogy az illető vállalkozó milyen munkanemre, vagy munkanemekre pályázik, valamint ezeknek végösszege számokban és betűkben. Csakis azok az ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek az eredeti munkakivonatok és ajánlati űrlapon tétettek.

8. Az ajánlatok azon címzéssel, hogy »Ajánlat a Piacz-utca 26. 28. számú városi bérház felépítésére« **legkésőbb október hó 17-ik napjának d. e. 10 órájáig** a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

Később beadott, távirati, vagy utóajánlatok nem fogadtnak el. A beérkezett ajánlatok ugyanazon nap d. e. 11 órakor a városháza nagytanácsstermében fognak nyilvánosan felbontatni.

9. Az ajánlattevők 250000 korona végösszegig 5%, azonfelül pedig 2% biztosítékot tartoznak készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a város házipénztáránál a **1. évi október hó 16-ik napjának déli 12 órájáig** letenni és az erről szóló elismervényt ajánlatukhoz csatolni.

10. A város fenttartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon válszthasson és hogy esetleg új árlejtést hirdethessen.

11. Az ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25. §-ban körülírt végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Kelt Debreczen, sz. kir. város Tanácsának 1911. évi október hó 9-én tartott ülésében.

Városi Tanács.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.